

การเขียนบรรณานุกรมในรายงานวิชาการ

รองศาสตราจารย์ประคอง เจริญจิตรกรรม

บรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบบังคับของรายงานเพื่อแสดงหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูล ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นที่มาของผลสรุปรายงานแต่ละฉบับ ที่ผู้อ่านรายงานใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของรายงานฉบับนั้น ดังนั้นผู้เขียนรายงานจึงจำเป็นต้องเขียนด้วยความละเอียดและความรอบคอบ

ความสำคัญของบรรณานุกรม

บรรณานุกรม (bibliography) เป็นรายละเอียดของเอกสารและข้อมูลที่ใช้ประกอบการค้นคว้าและการทำรายงาน และการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายงานทุกรายการต้องมีรายละเอียดปรากฏในบรรณานุกรมด้วย

บรรณานุกรมเป็นข้อมูลสำคัญและมีประโยชน์ แสดงให้เห็นความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการศึกษารายงาน ทั้งยังเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงานที่นำมาอ้างอิง อีกทั้งผู้อ่านรายงานยังสามารถใช้บรรณานุกรมในการค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีก

การเขียนบรรณานุกรมของเอกสารและข้อมูลแต่ละประเภทจะมีรูปแบบเฉพาะในการเขียนซึ่งจำเป็นต้องเขียนให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ประเภทของเอกสารหรือข้อมูลในบรรณานุกรม

ประเภทของเอกสารหรือข้อมูลในบรรณานุกรมมีดังนี้

1. หนังสือ
2. บทความในวารสาร
3. บทความในหนังสือพิมพ์
4. บทความในสารานุกรม
5. วิทยานิพนธ์
6. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ
7. สื่อโสตทัศนวัสดุ
8. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

หลักเกณฑ์ในการพิมพ์บรรณานุกรม

หลักเกณฑ์ในการพิมพ์บรรณานุกรมมีดังนี้

1. การพิมพ์รายงานภาษาไทย ให้พิมพ์คำว่า **บรรณานุกรม** ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้คำว่า **Bibliography** โดยใช้ตัวพิมพ์ เช่น Cordia New หรือ Angsana New ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา ไว้ตรงกลางบรรทัดบนสุดหน้าแรกของบรรณานุกรม ห่างจากขอบบน 1 นิ้วครึ่ง หรือ 3.75 เซนติเมตร ต่อจากนั้นให้เว้น 1 บรรทัด แล้วจึงพิมพ์รายการข้อมูลที่น่ามาอ้างอิง

2. การพิมพ์บรรณานุกรมแต่ละรายการ ให้พิมพ์ชิดขอบกระดาษด้านซ้าย โดยไม่ต้องตั้งการพิมพ์กันขวา ถ้ารายการใดไม่จบใน 1 บรรทัด ให้พิมพ์บรรทัดต่อๆ มา โดยย่อหน้า 0.8 นิ้ว หรือ 2 เซนติเมตร จนจบรายการนั้นๆ แล้วจึงขึ้นรายการใหม่

3. การเรียงลำดับบรรณานุกรมให้แยกบรรณานุกรมเป็นหมวดหมู่ตามประเภทดังต่อไปนี้

3.1 หนังสือและบทความในหนังสือ

3.2 บทความในวารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม

3.3 เอกสารอื่นๆ คือ เอกสารที่ไม่จัดอยู่ในข้อ 3.1 และ 3.2

แต่ละหมวดหมู่ให้เรียงลำดับบรรณานุกรมตามตัวอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (ในกรณีที่ไม่มีปรากฏชื่อผู้แต่ง)

กรณีที่รายการบรรณานุกรมมีจำนวนไม่มากจะใช้วิธีเรียงลำดับตามตัวอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องโดยไม่จำเป็นต้องแยกประเภทของบรรณานุกรมก็ได้

4. การลำดับภาษา ถ้ามีบรรณานุกรมหลายภาษา ในรายงานที่เป็นภาษาไทย ให้เรียงบรรณานุกรมภาษาไทยพร้อมแยกประเภทก่อน แล้วจึงพิมพ์บรรณานุกรมภาษาอื่นพร้อมแยกประเภท ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 3.3 ของหลักเกณฑ์นี้ แต่ถ้ารายงานนั้นเป็นภาษาต่างประเทศ ก็ให้พิมพ์บรรณานุกรมที่เป็นภาษาต่างประเทศก่อนบรรณานุกรมภาษาไทย

หลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม

การเขียนบรรณานุกรมมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงชื่อผู้แต่ง ปีพิมพ์ ชื่อเรื่อง เลขหน้า เมืองที่พิมพ์ และสำนักพิมพ์ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ในการเขียนบรรณานุกรมผู้แต่ง

หลักเกณฑ์ในการเขียนบรรณานุกรมผู้แต่งมีดังนี้

1.1 ผู้แต่งเป็นคนไทย

1.1.1 **ผู้แต่งเป็นคนไทยทั่วไป** ให้ใส่ทั้งชื่อ และนามสกุล โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใดคั่น
ไม่ว่าผลงานนั้นจะพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ เช่น

ชมัฎกร แสงกระจ่าง.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์.

1.1.2 **ผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์** ให้ใส่ชื่อ คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้น
ระยะ 1 ตัวอักษร แล้วตามด้วยฐานันดรศักดิ์ หรือบรรดาศักดิ์เช่น

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยาม.

1.1.3 **ผู้แต่งที่มียศทหาร ตำรวจ มีตำแหน่งวิชาการ หรือมีคำเรียกทางวิชาชีพ** เช่น
พลเอก ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไม่ต้องใส่ยศ ตำแหน่งวิชาการ หรือคำเรียกทางวิชาชีพ เช่น

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เขียนเป็น เปรม ติณสูลานนท์.

ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ เขียนเป็น สุรพล นิติไกรพจน์.

ร.อ.นพ.ยงยุทธ มัยลาภ เขียนเป็น ยงยุทธ มัยลาภ.

1.2 **ผู้แต่งเป็นคนต่างประเทศ** บรรณานุกรมที่ผู้แต่งเป็นคนต่างประเศนั้น ให้ใส่ชื่อสกุล
อักษรย่อชื่อต้น เว้นวรรค 1 ระยะ และอักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) และ
เว้นวรรค 1 ระยะ ระหว่างชื่อสกุลและอักษรย่อชื่อต้น ไม่ว่าผลงานนั้นจะพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือ
ภาษาต่างประเทศ เช่น

สเปนเซอร์ จอห์นสัน เขียนรายการอ้างอิงเป็น จอห์นสัน, เอส.

1.3 **ผู้แต่งเป็นพระภิกษุ และพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์**

1.3.1 **พระภิกษุทั่วไป** ให้ใส่คำว่า พระ พระมหา นำหน้าชื่อตัวตามด้วยฉายานาม (ชื่อ
ภาษาบาลี) ถ้าไม่ทราบฉายานาม แต่ทราบนามสกุลให้ใส่นามสกุล กรณีไม่ทราบทั้งฉายานามและ
นามสกุล ให้ใส่ข้อมูลตามที่ปรากฏอยู่ในผลงาน เช่น

พระเทียน จิตตสุโก.

พระมหาเกรียงไกร แก้วไชยะ.

พุทธทาสภิกขุ.

1.3.2 **พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์** ให้ใส่สมณศักดิ์ ตามด้วยชื่อตัวในเครื่องหมายวงเล็บ
ถ้าไม่ทราบชื่อตัวให้ใส่เฉพาะชื่อสมณศักดิ์ เช่น

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์).

พระธรรมโกษาจารย์ (เซ่ง).

การลงบรรณานุกรมที่ผู้แต่งเป็นพระภิกษุและพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์นั้น มีหลักเกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการเขียนอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา

1.4 ผู้แต่งใช้นามแฝง ให้ใส่นามแฝงตามที่ปรากฏอยู่ในผลงาน เช่น

ดั่งตฤณ.

ว. วินิจฉัยกุล.

1.5 ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล

1.5.1 กรณีมีทั้งชื่อหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานย่อย ให้ใส่เฉพาะชื่อหน่วยงานย่อย เช่น

โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.

ในกรณีที่หน่วยงานย่อยหลายหน่วยงานใช้ชื่อซ้ำกัน ให้ใส่ชื่อหน่วยงานใหญ่ที่อยู่เหนือขึ้นไปกำกับไว้ เพื่อให้ทราบว่าเป็นหน่วยงานถูกต้องตรงตามที่ผู้ทำรายงานต้องการอ้างอิง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์.

มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะศิลปศาสตร์.

1.5.2 กรณีเป็นหน่วยงานของรัฐบาล การอ้างอิงให้เริ่มอ้างอิงจากหน่วยงานระดับกรมขึ้นไป ยกเว้นสถาบันการศึกษา

กรมศิลปากร.

หอสมุดแห่งชาติ.

สำนักนายกรัฐมนตรี.

1.5.3 กรณีเป็นคณะกรรมการที่หน่วยงานจัดตั้งขึ้น และถือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน เมื่อเขียนอ้างอิงต้องใส่ชื่อหน่วยงานหลักก่อน

กรมประชาสัมพันธ์, คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาชาวเขา.

1.5.4 กรณีเป็นคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่มีสำนักงานเป็นอิสระ ให้เขียนอ้างอิงด้วยชื่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานนั้น

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด.

1.6 เอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

1.6.1 กรณีเอกสารไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่มีบรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม หรือผู้เรียบเรียง ให้ใส่ชื่อบรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม หรือผู้เรียบเรียง ในตำแหน่งผู้แต่งแล้วระบุ คำว่า

บรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม หรือผู้เรียบเรียงไว้ในเครื่องหมายวงเล็บหลังชื่อ เช่น ชลธิรา กัดดออยู่ เป็นบรรณาธิการหนังสือเรื่อง *ครูเทพ* เมื่อเขียนอ้างอิงจะเขียนดังนี้

ชลธิรา กัดดออยู่ (บรรณาธิการ).

1.6.2 กรณีเอกสารไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง และไม่มีบรรณาธิการ หรือผู้รวบรวม ให้ใช้ชื่อเรื่อง แทนในตำแหน่งชื่อผู้แต่ง โดยพิมพ์ชื่อเรื่องด้วยอักษรตัวเอน

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน. (2513)

แม่น้ำโขง-สาละวิน: ผู้คนผืนน้ำและสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์. (2549)

1.7 งานที่มีผู้แต่งมากกว่าหนึ่งคน

1.7.1 งานที่มีผู้แต่ง 2-6 คน สำหรับงานที่เป็นภาษาไทยให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งทุกคน โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น ผู้แต่งแต่ละคน ยกเว้นคนสุดท้ายให้นำด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ระยะเวลา ใช้คำว่า **และ** ตามด้วยเว้นวรรค 1 ระยะเวลา หน้าชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย(ต่างจากการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา ควรศึกษาเปรียบเทียบ) ถ้างานที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใช้เครื่องหมาย & แทนคำว่า **และ**

ฉัตรภา บุญนาค, สุวรรณณี อุดมผล, และ วรณี พุทธเจริญทอง.

สุขใจ น้ำผุด, และ อนุชานาฏ เจริญจิตกรรม.

1.7.2 งานที่มีผู้แต่งมากกว่า 6 คน ให้ลงชื่อผู้แต่ง 6 คนแรก โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น ผู้แต่งแต่ละคน หลังผู้แต่งคนที่หก ให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ระยะเวลา ตามด้วยคำว่า **และคณะ** หรือ **และคนอื่นๆ** สำหรับงานที่เป็นภาษาไทย ใช้คำใดให้ใช้คำนั้นตลอดทั้งเล่ม ถ้างานที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใช้คำว่า **et al.** แทนคำว่า **และคณะ** หรือ **และคนอื่นๆ**

ระพีพรรณ คำหอม, อัญมณี บุรณกานนท์, พิมพ์ใจ นานรัมย์, ทิพาภรณ์ โพธิ์ ถวิล,
วีระชัย ฉันทชาติ, สโรทร ม่วงเกลี้ยง, และคณะ.

1.8 การจบข้อมูลผู้แต่ง ให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) ยกเว้นข้อมูลผู้แต่งลงท้ายด้วยเครื่องหมายมหัพภาคอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาคอีก

2. หลักเกณฑ์ในการลงปีพิมพ์

หลักเกณฑ์ในการลงปีพิมพ์มีดังนี้

2.1 กรณีมีปีพิมพ์ ให้ใส่ปีพิมพ์ในเครื่องหมายวงเล็บ (ปีพิมพ์) หลังชื่อผู้แต่ง กรณีไม่ปรากฏปีพิมพ์ แต่มีลิขสิทธิ์ ให้ใช้ลิขสิทธิ์ แทนปีพิมพ์ โดยไม่ต้องใส่ตัวอักษร c ซึ่งหมายถึง copyright กำกับ เช่น c2007 เขียนเป็น (2007)

2.2 กรณีไม่ปรากฏปีพิมพ์ และไม่มปีลิขสิทธิ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) ซึ่งหมายถึงไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ สำหรับงานเขียนที่เป็นภาษาไทยหรือ (n.d.) ซึ่งหมายถึง no date สำหรับงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ

2.3 กรณีงานที่อยู่ระหว่างจัดพิมพ์ ให้ใส่ (กำลังจัดพิมพ์) สำหรับงานที่เป็นภาษาไทย หรือ (in press) สำหรับงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ

2.4 การจบข้อมูลปีพิมพ์ ให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.)

3. หลักเกณฑ์ในการลงชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องในที่นี้ไม่รวมชื่อบทความ หลักเกณฑ์ในการลงชื่อเรื่องมีดังนี้

3.1 การพิมพ์ชื่อเรื่อง ให้พิมพ์ชื่อเรื่องตามที่ปรากฏในหน้าปกในของหนังสือด้วยอักษรตัวเอน

3.2 งานที่มีทั้งชื่อเรื่องหลักและชื่อเรื่องรอง ให้ค้นชื่อเรื่องทั้งสองด้วยเครื่องหมายทวิภาค (: ตามด้วยเว้นวรรค 1 ระยะหน้าชื่อเรื่องรอง

วรรณกรรมอีสาน: สังขศิลป์ชัย

3.3 หนังสือชุดหลายเล่มจบ แต่ละเล่มมีชื่อเฉพาะ ให้ลงทั้งชื่อชุดและชื่อเฉพาะของเล่มที่นำมาอ้างอิงโดยค้นชื่อชุดกับชื่อเฉพาะของเล่มที่นำมาอ้างอิงด้วยเครื่องหมายทวิภาค (: ตามด้วยเว้นวรรค 1 ระยะหน้าชื่อเฉพาะ

แฮร์รี พอตเตอร์: แฮร์รี พอตเตอร์กับนักโทษแห่งอัชคาบัน.

3.4 ชื่อเรื่องที่เป็นภาษาอังกฤษ ตัวอักษรตัวแรกของคำแรกของชื่อเรื่องหลักและชื่อเรื่องรอง ต้องใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ กรณีที่เป็นคำเฉพาะต้องใช้ตัวอักษรตัวพิมพ์ใหญ่กับอักษรตัวแรกของคำนั้นด้วย

3.5 การใส่ข้อมูลเกี่ยวกับงานเขียน เช่น เล่มที่ของหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ ลำดับที่ของรายงาน เลขหน้า ให้ใส่ไว้ในวงเล็บต่อจากชื่อเรื่อง โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใดค้น และไม่ใช้อักษรตัวเอนกับข้อมูลส่วนนี้

สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ล.5, น.9)

พฤติกรรมองค์กร (พิมพ์ครั้งที่ 5, น.4)

3.6 การใส่ข้อมูลรูปแบบงานที่ไม่ใช่หนังสือ วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ ให้ระบุไว้ในเครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยมต่อจากข้อมูลในข้อ 3.5

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
[จุลสาร]	[pamphlet]
[แผนที่]	[map]

<u>ภาษาไทย</u>	<u>ภาษาอังกฤษ</u>
[แผ่นพับ]	[brochure]
[ภาพยนตร์]	[motion picture]
[ไมโครฟิล์ม]	[microfilm]
[รายการโทรทัศน์]	[television broadcast]
[รายการวิทยุ]	[radio broadcast]
[วัสดุบันทึกเสียง]	[sound recording]
[วีดิทัศน์]	[video recording]
[สไลด์]	[slide]
[โปรแกรมคอมพิวเตอร์]	[computer software]
[แฟ้มข้อมูล]	[data file]
ฯลฯ	etc.

หมายเหตุ

วัสดุบันทึกเสียง (sound recording) หมายถึง วัสดุประเภทแผ่นเสียง(disc) เทปบันทึกเสียง เทปม้วน (open reel-to-reel) เทปกล่อง (cartridge) เทปตลับ (cassette) และเสียงบันทึกลงในฟิล์ม (sound recording on film)

วีดิทัศน์ (video recording) หรือที่รู้จักกันแพร่หลายว่าเทปโทรทัศน์ แถบบันทึกภาพ ภาพทัศน์ ฯลฯ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แถบวีดิทัศน์ (video tape หรือ video cassette) และแผ่นวีดิทัศน์ (video disc)

3.7 การจับข้อมูลชื่อเรื่อง ให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.)

4. หลักเกณฑ์ในการลงชื่อเมืองที่พิมพ์และสำนักพิมพ์

หลักเกณฑ์ในการลงชื่อเมืองที่พิมพ์และสำนักพิมพ์ในบรรณานุกรมมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ให้ใส่ชื่อเมืองที่พิมพ์ ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (:) เว้นวรรค 1 ระยะเวลา แล้วตามด้วยชื่อสำนักพิมพ์ อย่างสั้นๆ โดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็น เช่น คำว่า สำนักพิมพ์ บริษัท ห้างหุ้นส่วน จำกัด ทิ้งไป แต่ถ้าเป็นคำว่า โรงพิมพ์ ให้คงไว้ หรือสำนักพิมพ์ของสถาบันการศึกษา ก็ให้คงคำว่า สำนักพิมพ์ไว้

4.2 ให้ลงชื่อรัฐด้วยหากชื่อเมืองซ้ำกัน

4.3 ให้ใช้ชื่อเมืองแรกลงในรายการอ้างอิงหากมีชื่อเมืองที่พิมพ์หลายแห่ง

4.4 ให้ใช้คำว่า ม.ป.ท. หมายถึง ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ สำหรับงานที่เป็นภาษาไทย และ n.p. หมายถึง no place สำหรับงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ (ตัวอย่างดูที่ตัวอย่างของหนังสือทั่วไป)

4.5 ให้ลงชื่อหน่วยงานใหญ่ก่อน ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ระยะ แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานรองลงไปในกรณีที่มีสำนักพิมพ์มีหน่วยงานใหญ่บังคับบัญชา

4.6 ให้ลงคำว่า ผู้แต่ง ที่ตำแหน่งสำนักพิมพ์ ในกรณีที่ผู้แต่งและสำนักพิมพ์เหมือนกัน

4.7 ให้ใช้คำว่า ม.ป.พ. หมายถึง ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ สำหรับงานที่เป็นภาษาไทย และ n.p. หมายถึง no publisher สำหรับงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ (ตัวอย่างดูที่ตัวอย่างของหนังสือทั่วไป)

4.8 ให้จบข้อมูลชื่อเมืองที่พิมพ์และสำนักพิมพ์ด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

วิธีการเขียนบรรณานุกรมตามประเภทเอกสารหรือข้อมูล

เอกสารแต่ละประเภทมีวิธีเขียนบรรณานุกรมแตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

1. หนังสือ

หนังสือ คือ “ข้อความที่พิมพ์หรือเขียน เป็นต้น แล้วรวมเป็นเล่ม” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.1244) ในการเขียนบรรณานุกรมของหนังสือ ในที่นี้ แบ่งหนังสือออกเป็น 4 กลุ่ม คือ หนังสือทั่วไป หนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษ หนังสือแปล และบทความในหนังสือ

1.1 หนังสือทั่วไป

หนังสือทั่วไปเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ทำรายงานนิยมใช้ในการค้นคว้า เนื่องจากหนังสือทั่วไปหาได้ง่ายทั้งในห้องสมุด ร้านหนังสือ ฯลฯ หนังสือทั่วไปมีวิธีการเขียนบรรณานุกรมดังนี้

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์) ./ ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (2531). *เรื่องของลัทธิและนิกาย*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, และ อัครพงษ์ คำคุณ (บรรณาธิการ). (2549). *แม่น้ำโขง: จากต้าจู๋-ล้านช้าง*

ตนเลาถึงกิวล่อง. สมุทรปราการ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.

นรนิติ เศรษฐบุตร (บรรณาธิการ). (2544-2545). *สารานุกรมการเมืองไทย* (ล.1-2). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย.

พุทธทาสภิกขุ. (2536). *การเมืองคือธรรมะ* (พิมพ์ครั้งที่ 3, แก้ไขและเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ:

อรุณวิทยา.

รวม 299 วงจร: รวบรวมจากหนังสือคู่มือและวารสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลก. (2532). ม.ป.ท.:
ม.ป.พ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลการประพันธ์
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ). (2530). ราชธรรมกับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
เลี้ยงช้าง.

สุขใจ น้ำมุด, และ อนุชานาฏ เจริญจิตรกรรม. (2551). กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 5,
แก้ไขปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หมายเหตุ: กรณีไม่มีชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อหนังสือแทนตำแหน่งชื่อผู้แต่ง แล้วใส่ปีพิมพ์
ต่อจากชื่อหนังสือ

1.2 หนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษ เช่น หนังสืออนุสรณ์งานศพ หนังสือจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกใน
งานต่างๆ การลงรายการอ้างอิงของหนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษเหมือนการเขียนบรรณานุกรมของ
หนังสือทั่วไป แต่เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับโอกาสพิเศษที่จัดพิมพ์หนังสือนั้นไว้ในวงเล็บต่อจาก
สำนักพิมพ์

รูปแบบ

**ชื่อผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์) ./ ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์. / (รายละเอียดเกี่ยวกับโอกาสพิเศษที่
จัดพิมพ์หนังสือ)**

ตัวอย่าง

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2520). บทเจรจาละครเรื่องอิเหนา (น. 60-99).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย. (จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพ
นางเนื่อง อุมะวิชนี)

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544. (2549). กรุงเทพฯ: สำนักข่าวกรอง
แห่งชาติ. (สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกในพิธีถวายผ้าพระกฐิน
พระราชทาน ประจำปี 2549 ณ วัดเขาบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
วันเสาร์ที่ 4 พฤศจิกายน 2549)

1.3 หนังสือแปล

การลงชื่อผู้แปลนั้น ถ้างานที่เป็นภาษาไทย ให้เขียนชื่อและสกุล ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับชื่อผู้แต่ง ยกเว้นเฉพาะเมื่อมีผู้แปล 2 คน ให้ใช้ ผู้แปลคนแรก เว้นวรรค 1 ระยะเวลา แล้วใส่คำว่า และ ต่อจากนั้นเว้นวรรคอีก 1 ระยะเวลา เสร็จแล้วใส่ชื่อผู้แปลคนที่สอง

หลังจากเขียนชื่อผู้แปลเสร็จแล้วจึงใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ระยะเวลา แล้วใส่คำว่า ผู้แปล ข้อความส่วนชื่อผู้แปลทั้งหมดอยู่ในวงเล็บต่อจากชื่อเรื่องโดยไม่มีเครื่องหมายใดคั่น

แต่ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศ ชื่อผู้แปลจะเขียนต่างจากชื่อผู้แต่ง คือ เริ่มด้วยอักษรย่อของชื่อต้น ตามด้วยอักษรย่อชื่อกลาง(ถ้ามี) และชื่อสกุลเต็ม หลังชื่อสกุลใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ระยะเวลา แล้วใส่คำว่า Trans. หลักเกณฑ์อื่นเหมือนการลงชื่อผู้แต่ง

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์ฉบับแปล)./ ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้แปล, ผู้แปล./ (พิมพ์ครั้งที่...)/ สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์./ (ต้นฉบับพิมพ์ปี....)

ตัวอย่าง

คาร์เนกี, ดี. (2529). การพูดในที่ชุมนุมชน (อาษา ขอจิตต์เมตต์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ขอจิตต์เมตต์. เพার্থ, อาร์., และ ซาสโลว์, เจ. (2551). เดอะลาสต์เลกเชอร์ (วนิษา เรช, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 18).

กรุงเทพฯ: อมรินทร์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2008)

โรว์ลิง, เจ.เค. (2543). แฮร์รี่ พอตเตอร์: แฮร์รี่ พอตเตอร์กับนักโทษแห่ง อัสคาบัน (วลีพร หวังชื่อสกุล, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1999)

1.4 บทความในหนังสือ

การเขียนชื่อบทความใช้อักษรตัวปกติ และไม่ต้องใช้เครื่องหมายอัญประกาศ ส่วนการเขียนชื่อบรรณาธิการนั้นให้ใช้หลักการเขียนเช่นเดียวกับชื่อผู้แปลเพียงแต่ข้างหลังชื่อบรรณาธิการไม่ใส่เครื่องหมายใด ให้เว้นวรรค 1 ระยะเวลา แล้วใส่คำว่า บรรณาธิการ ไว้ในวงเล็บสำหรับงานที่เป็นภาษาไทย ถ้างานที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใช้คำว่า Ed. สำหรับบรรณาธิการคนเดียว หากหลายคนใช้คำว่า Eds.

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ ชื่อบทความ./ ในชื่อบรรณาธิการ./ (บรรณาธิการ),/ ชื่อหนังสือ(เลขหน้า)./ สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ณรงค์ศักดิ์ บุญเลิศ. (2544). การบริหารการเปลี่ยนแปลง. ในเอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ (ฉบับปรับปรุง, ล.2, น.247-303). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ประเสริฐ เชื้ออรากุล, อรุณี ทรัพย์เจริญ, และ สุธี ยกสำน. (2549). วัคซีนเด็ก. ใน ศุขธิดา อุบล, และ จันทพงษ์ วะสี (บรรณาธิการ), *ไข้เลือดออกเด็ก: ไวรัสวิทยา พยาธิกำเนิดจากกลไกภูมิคุ้มกัน การวินิจฉัย การดูแล วัคซีน การป้องกันและควบคุม* (น.231-247).

กรุงเทพฯ: สมาคมไวรัสวิทยา (ประเทศไทย).

2. บทความในวารสาร

การลงปีพิมพ์ ให้เรียงลำดับจาก วันที่ เดือน ปี ตามที่ปรากฏในวารสาร การลงปีที่หรือเล่มที่ของวารสารนั้น ให้เลือกใช้หรือจะใส่ทั้งสองอย่างก็ได้ และการพิมพ์ให้ใช้อักษรตัวเอน รวมทั้งเครื่องหมายจุลภาคที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังปีที่หรือเล่มที่ก็ต้องใช้อักษรตัวเอนด้วย หากต้องการลงฉบับที่ของวารสารต้องใส่ไว้ในวงเล็บติดกับปีที่หรือเล่มที่ โดยฉบับที่ไม่ต้องใช้อักษรตัวเอน

ส่วนการลงเลขหน้านั้น ถ้าเลขหน้าไม่ต่อเนื่องกันให้ใส่เลขหน้าที่บทความปรากฏอยู่ทั้งหมด โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยเว้นวรรค 1 ระยะคั่นแต่ละหน้า ถ้าเลขหน้าต่อเนื่องให้ลงเฉพาะหน้าแรกและหน้าสุดท้าย โดยใช้เครื่องหมายยัติภังค์คั่น

ส่วนอื่นๆ เหมือนกับการเขียนรายการอ้างอิงในบทความในหนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (เดือนปีพิมพ์) ./ ชื่อบทความ./ *ซี อวารสาร, ปีที่ หรือ เล่มที่* เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ชนิษฐา สุวรรณชาติ. (พฤศจิกายน 2549). มหัตศจรรย์งานมหกรรมพืชสวนโลกฯ ราชพฤกษ์ 2549.

อนุสาร อสท., 47, 38-52.

จิตวาแอนด์โจนัท. (25 เมษายน 2549). ปรากฏการณ์เมืองไทยเมื่อวันดอกไม้บาน. *แพรว*, 27,

112-120.

อัญญา ชันฉวิทย์, และ อนุชานาฏ เจริญจิตกรรม. (มกราคม-มีนาคม 2551). การทดสอบตัวแบบจำลองแบบปัจจัยเดียวเพื่อพรรณนาโครงสร้างของอัตราดอกเบี้ยสำหรับตลาดตราสารหนี้ไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 31, 6-16.

3. บทความในหนังสือพิมพ์

การเขียนบรรณานุกรมของบทความที่นำมาจากหนังสือพิมพ์นั้นคล้ายกับการเขียนบรรณานุกรมของบทความที่นำมาจากวารสาร ส่วนที่ต่างกัน คือ บรรณานุกรมของบทความที่นำมาจากหนังสือพิมพ์ไม่มีการลงปีที่หรือเล่มที่ และการบอกเลขหน้าของบทความต้องมีตัวอักษร น. อยู่หน้าเลขหน้าของหนังสือพิมพ์ที่บทความนั้นปรากฏอยู่

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (วัน เดือน ปี)./ชื่อบทความ./ ชื่อหนังสือพิมพ์ น. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เผือก รุ่งอน. (10 มีนาคม 2552). รางวัลศรีบูรพา 2552 แต่ ดร.ชาญวิทย์เกษตรศิริ. *กรุงเทพธุรกิจ*, น.4.

ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว. (26 กรกฎาคม 2550). *มติชน*, น.5.

วิวรรณ ธาธาวิรัชโชติ. (9 มีนาคม 2552). บริหารหนี้สิน. *กรุงเทพธุรกิจ*, น.18.

4. บทความในสารานุกรม

บทความในสารานุกรมใช้หลักเกณฑ์การอ้างอิงคล้ายกับการอ้างอิงบทความในหนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ ใน/ชื่อสารานุกรม(ล. __./น. __)./สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

วิกรม เมฆาลานนท์. (2516-2517). ทอดตลาด. ใน *สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (ล.13, น.8453-8460). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

5. วิทยานิพนธ์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตหรือ
ดุษฎีบัณฑิต./ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อคณะ./ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.

ตัวอย่าง

เสกสันต์ ผลวัฒน์. (2549). *การศึกษาอิทธิพลทางการเมืองการปกครองและสังคมในสมัย
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชที่มีต่อการแต่งไตรภูมิโลกวิจิตร*.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์,
สาขาวิชาภาษาไทย.

เสาวณิต จุลวงศ์. (2550). *ความซับซ้อนของการเล่าเรื่อง: ลักษณะหลังสมัยใหม่ในบันเทิงคดีร่วมสมัยของไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, สาขาวรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ.

6. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อสถาบันที่จัดประชุม./ชื่อการประชุมครั้งที่(ถ้ามี)/(น.เลขหน้า)/สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

สมประวิณ มั่นประเสริฐ. (2550). การศึกษาผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจรายพื้นที่ของประเทศไทย. ใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: การประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 3* (น.207-239). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

7. สื่อโสตทัศนวัสดุ

รูปแบบ

ชื่อผู้จัดทำ/(หน้าที่)/ (ปีที่ผลิต)./ชื่อเรื่อง/ประเภทของโสตทัศนวัสดุ./สถานที่ผลิต:/หน่วยงานที่เผยแพร่.

ตัวอย่าง

7.1 ภาพยนตร์

อิทธิสุนทร วิชัยลักษณ์ (ผู้กำกับ). (2544). *โหมโรง* [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล.

อุดมศักดิ์ ศรีบุญนาถ(ผู้อำนวยการสร้าง), และ กัญชวลีกร (ผู้สร้างบท, ผู้กำกับการแสดง). (2526). *อุคมพยัคฆ์* [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: อุดมศักดิ์ ภาพยนตร์.

7.2 วิดิทัศน์

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด. (2525). *การเลี้ยงไก่ไข่* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา (ผู้จัดทำ). (ม.ป.ป.). *ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอมระเหย* [วิดีโอ].

กรุงเทพฯ: Nation Talk.

ราชบัณฑิตยสถาน (ผู้จัดทำ). (2550). *รู้ รัก ภาษาไทย ชุดที่ 1* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง. (เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550)

7.3 รายการวิทยุ

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (ผู้จัดรายการ). (20 กันยายน 2547). *การประกาศทำสงครามคอร์ปชั่นของรัฐบาลทำได้จริงหรือเป็นลิเกแสบ* [รายการวิทยุ]. เชียงใหม่: สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.

7.4 รายการโทรทัศน์

ประสาน อิงคนันท์ (ผู้ดำเนินรายการ). (25 กุมภาพันธ์ 2552). *แผ่นดินไทย: นวัตกรรมชาวบ้าน ภูมิปัญญาสร้างสุข* [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, ทีวีไทย.

7.5 วัสดุบันทึกเสียง

ณัฐวุฒิ พันธุ์สายเชื้อ (ผู้ผลิต). (29 มกราคม 2547). [รื่องนำโดย ดวงพร ผาสุก]. ใน อัลบั้ม *บางกอกอกคูสติง ชุด เพื่อ [วัสดุบันทึกเสียง]*. กรุงเทพฯ: บริษัท เฮียร์ จำกัด.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (ผู้บรรยาย). (2541). *แนวทางการจัดการคุณภาพมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า [วัสดุบันทึกเสียง]*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.

8. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การเขียนบรรณานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เขียนบรรณานุกรมตามประเภทของงานที่เสนอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความ รายงานวิชาการ ฯลฯ แล้วจึงตามด้วยการบอกเวลาสืบค้น และแหล่งที่สืบค้น และไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) หลัง URL หรือเว็บไซต์

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง(ถ้ามี)./(วันเดือนปีที่จัดทำล่าสุด)(ถ้ามี)./ชื่อเรื่องในสื่ออิเล็กทรอนิกส์สืบค้นเมื่อวันที่/เดือน/ปี,/จาก/URL

ตัวอย่าง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง*. ใน *เศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2552, จาก <http://www.doae.go.th/report/SE/>

ดร.ณิ ไพบูลย์พาณิชย์กุล. (เมษายน 2552). *การประชุมตามกฎหมายในต่างประเทศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552, จาก <http://learners.in.th/blog/karnsuda/261052>

ทวีวัฒน์ ปุณฺทวิจิตรวิวัฒน์. (กุมภาพันธ์ 2552). *พุทธศาสนากับสิทธิสตรี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.duangden.com/Buddhism/Faminism.html>

เศรษฐกิจพอเพียง. (สิงหาคม 2542). *วารสารมูลนิธิชัยพัฒนา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2543, จาก <http://www.chaipat.or.th/journal/aug99/Thai/self.html>

การเรียงลำดับบรรณานุกรม

การเรียงลำดับบรรณานุกรมมีหลักการดังนี้

1. การเรียงลำดับบรรณานุกรมตามลำดับตัวอักษร ถ้ารายการบรรณานุกรมมีจำนวนมาก นิยมแยกเอกสารเป็นกลุ่มตามประเภท และเอกสารอ้างอิงแต่ละประเภทต้องเรียงตามลำดับตัวอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (ในกรณีที่ไม่มีปรากฏนามผู้แต่ง) ด้วย หากในกรณีที่เอกสารอ้างอิงมีรายการจำนวนไม่มากผู้ทำรายงานสามารถใช้วิธีเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องโดยไม่แยกประเภทของเอกสารอ้างอิงได้

วชิราภรณ์ รุ่งโรจน์ชนาทิพย์

วรางคณา ศรีกำเหนิด

วชิราภรณ์ ดิษฐบ้าน

สุภาณี พัดทอง

เสกสันต์ ผลวัฒน์

เสาวณิต จุลวงศ์

สำหรับรายงานที่เป็นภาษาไทย ถ้าเอกสารอ้างอิงมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เรียงรายชื่อเอกสารภาษาไทยจนหมดก่อน แล้วจึงตามด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์แยกต่างหากจากภาษาไทย ทั้งนี้ใช้หลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมเช่นเดียวกับบรรณานุกรมภาษาไทย คือ แยกประเภทและเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง และในกรณีที่บรรณานุกรมมีจำนวนไม่มาก ผู้เขียนรายงานก็ไม่จำเป็นต้องไม่แยกประเภทเอกสาร

สำหรับรายงานที่เป็นภาษาอังกฤษ ถ้าเอกสารอ้างอิงมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เรียงรายชื่อเอกสารภาษาอังกฤษจนหมดบรรณานุกรมก่อน แล้วจึงตามด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทย

2. การเรียงลำดับตัวเลข ในกรณีที่ชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องมีตัวเลขปรากฏอยู่และจำเป็นต้องเรียงลำดับตรงตำแหน่งของตัวเลข ให้เรียงลำดับตามการออกเสียงตัวเลขนั้น

80 วันรอบโลก

5 วันอันตราย

3. การเรียงลำดับบรรณานุกรมของผู้แต่งคนเดียวหรือกลุ่มเดียวกันที่มีผลงานหลายเรื่อง ซึ่งนำมาใช้อ้างอิงในรายงาน

3.1 กรณีผลงานเรื่องต่างๆ ที่นำมาอ้างอิง มีปีพิมพ์ต่างกัน ให้เรียงผลงานเหล่านั้นตามลำดับปีพิมพ์จากปีเก่าไปหาปีปัจจุบัน

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2549)

ชาวนิวทรี เกษตรศิริ. (2550)

ชาวนิวทรี เกษตรศิริ, และ อังรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (2543)

ชาวนิวทรี เกษตรศิริ, และ อังรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (2544)

3.2 กรณีผลงานเรื่องต่างๆ ที่นำมาอ้างอิง มีปีพิมพ์เดียวกันหรือซ้ำกัน ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อเรื่อง ในส่วนของปีพิมพ์ ถ้างานที่เป็นภาษาไทย ให้ใส่ตัวอักษร ก, ข, ค, ... ต่อท้ายปีพิมพ์ และอยู่ในวงเล็บเดียวกัน โดยไม่ต้องเว้นวรรคหรือมีเครื่องหมายใด การใส่ตัวอักษร ก, ข, ค, ... นั้น ให้ใส่ตามการเรียงตามลำดับอักษรของชื่อเรื่องทีกล่าวมาข้างต้น ถ้าเป็นงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใส่ตัวอักษร a, b, c, ... แทนตัวอักษร ก, ข, ค, ...

อเนก นาวิกมูล. (2547ก). *บางกอกกับหัวเมือง*

อเนก นาวิกมูล. (2547ข). *ประเพณีวิถีไทย*

บรรณานุกรมเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนรายงาน และมีรูปแบบวิธีการเขียนที่หลากหลาย เราจึงจำเป็นต้องศึกษาให้ชัดเจนเกี่ยวกับข้อกำหนดการเขียนบรรณานุกรมของแต่ละสถาบันที่เกี่ยวข้องกับรายงานหรืองานวิชาการนั้นๆ อย่างไรก็ตามหลักการเขียนบรรณานุกรมที่กล่าวไว้ในบทนี้ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมีปรากฏใน *คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์* นั้น สามารถเป็นพื้นฐานให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจแล้วนำไปปรับใช้ในการเขียนรายงานและการเขียนเชิงวิชาการได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- ประคอง เจริญจิตรกรรม, จิราพร โชติเธียรวงษ์, เยาวลักษณ์ อยู่เจริญสุข, และ สังกวาลย์ คงจันทร์. (2551). การเขียนเชิงวิชาการ. ใน คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *การใช้ภาษาไทย 1* (บทที่ 7, น.89-116). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2551). *คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.